

Оксана ВАШУЛЕНКО,
науковий співробітник відділу початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

РОБОТА З МЕДІАПРОДУКТАМИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ідею медіаграмотності молодших школярів закладено в нормативних документах Нової української школи [2, 4]. У типовій освітній програмі з літературного читання [4] визначено змістову лінію «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією», якою передбачено формування і розвиток в учнів понять про різні види медіа та використані в них вербальні і невербальні засоби впливу на читача; формування умінь і навичок сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами; виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів.

Аналіз досліджень [1, 3, 5], присвячених медіаосвіті школярів, дає підстави стверджувати, що оволодіння медіаграмотністю є поліпредметним процесом, який передбачає зв'язок із щоденним життям дітей не лише в школі, а й поза нею, створення можливостей набувати досвід критичного осмислення різної медіапродукції, що має позитивно вплинути на розширення їхнього читацького і соціального досвіду, вироблення умінь відрізняти корисну інформацію від шкідливої, уникати імовірних для цього віку ризиків взаємодії з медіа продуктами.

Отже, робота з медіапродуктами на уроках літературного читання передбачає формування в учнів медіаумінь, які є складником читацької компетентності.

За визначенням Баженової Л. М. [1, с. 26] технологія медіаосвіти в початковій школі передбачає чотири основних види діяльності: 1) формування навичок сприймання медіапродуктів; 2) інтерпретація результатів сприймання, естетична оцінка побаченого, почутого; 3) отримання знань про кожний засіб комунікації, його мову, засоби виразності; 4) творча діяльність на основі використання різних медіапродуктів, створення власного медіапродукту.

Робота з формування в молодших школярів медіаумінь на уроках літературного читання, задекларованих в законодавчо-нормативних документах [2, 4], передбачає такі напрями: 1) використання медіапродуктів для формування і розвитку у школярів повноцінної навички читання, як універсального інструменту функціональної грамотності; 2) дослідження і взаємодія з медіапродукцією; 3) створення власних елементарних медійних продуктів.

Перший напрям передбачає роботу з аудіальними медіа для формування аудіативних умінь, використання візуальних медіа для формування і розвитку у школярів повноцінної навички читання та розвитку мовлення, застосування аудіовізуальних медіа для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності.

Другий напрям створює передумови для: ознайомлення учнів із сутністю понять інформація і медіа (різні способи її збереження і передачі); формування розуміння школярами поняття «медіапростір»; формування умінь і навичок свідомого сприймання і критичного тлумачення інформації, умінь оперативно працювати з різними за обсягом і формою медіатекстами, критично її осмислювати й оцінювати, усвідомлено вибирати при цьому потрібну, розрізняти достовірну і недостовірну тощо.

Третій напрям має на меті стимулювати творчий потенціал учнів і передбачає створення власних медіапродуктів індивідуально, у парі, у групі, самостійно чи з допомогою дорослих.

Література

1. Баженова Л. М. Медиаобразование школьника (1-4 классы). Пособие для учителя. – М.: Изд-во Российской академии образования, 2004. – 55 с.

2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://dano.dp.ua/attachments/article/303/Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf>

3. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Бакка Т., Гольцапова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І.,

Крамаровська С., Мелещенко Т., Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. – К. : ЦВП, АУП, 2017. – 197 с.

4. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я Савченко.

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>

5. Фатеева, И. А. Медиаобразование: теоретические основы и практика реализации: монография. – Челябинск, 2007. – 270 с.